



Perusturvalautakunta, § 177, 22.11.2017
Kaupungin johtoryhmä, § 321, 28.11.2017
Kaupunginhallitus, § 601, 04.12.2017
Kaupunginvaltuusto, § 160, 11.12.2017
Kaupunginhallitus, § 182, 23.04.2018

§ 182

Lausunto Hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi / HE 16/2018

ROIDno-2017-3918

Perusturvalautakunta, 22.11.2017, § 177

Valmistelijat / lisätiedot:

Tuulikki Louet-Lehtoniemi, Paula Reponen, Tarja Holländer-Tyni

Liitteet

- 1 02a.Lausuntokysely 3.11.2017 (word-muodossa)
- 2 03a HEluonnos laiksi asiakkaan valinnanvap. sos.- ja terv.huollossa yleisperustelut 3.11.2017
- 3 04aHEluonnos laiksi asiakkaan val.vapaudesta sos. ja terv.huollossa yks.koht. perustelut 3.11.2017
- 4 05a HEluonnos laiksi asiakkaan val.vapaudesta sos.- ja terv.huollossa pykäläehdotukset 3.11.2017
- 5 06a HEluonnos laiksi asiakkaan val.vap. sote-huollossa suhde perustuslakiin ja säätämisjärj. 03.11.2017
- 6 07a HEluonnos laiksi asiakkaan va.vapaudesta sos.- ja terv.huollossa vaikutusarviointi 3.11.2017
- 7 08a Valinnanvapausmallin pääpiirteet muistio 19.10.2017
- 8 9a Esittelydiat, valinnanvapauslain luonnos 3.11.2017
- 9 10a Integraation keinot valinnanvapausmallissa muistio 19.10.2017
- 10 11a Tiedote uusi valinnanvapauslain luonnos lausuntokierrokselle
- 11 01a Lausuntopyyntö - kirje 3.11.2017
- 12 Perusturva sotelausunto 22.11.2017

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää Manner-Suomen kunnilta, kuntayhtymiltä, muilta sosiaalihuollon ja terveydenhuollon palvelujen tuottajilta sekä muilta jakelussa mainituilta tahoilta lausunnot perustuslakivaliokunnan lausunnon pohjalta muokatusta luonnoksesta valinnanvapauslainsäädännöstä annettavaksi hallituksen esitykseksi. Lausuntoa pyydetään 15.12.2017 klo 16.15 mennessä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa vastuu palvelujen järjestämisestä siirtyy 18 uudelle maakunnalle. Uudistuksen tavoitteena on, että kansalaisilla on yhdenvertainen mahdollisuus saada laissa säädetyt riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut.

Valinnanvapauden laajentamisen tarkoituksena on lisätä asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia sekä parantaa palvelujen saatavuutta, laatua ja kustannusvaikuttavuutta. Valinnanvapaudella tarkoitetaan lakiluonnoksessa asiakkaan oikeutta valita itse, mistä hän saa sosiaali- ja terveyspalveluja. Julkisesti rahoitettuja sosiaali- ja terveyspalveluja voi lakiluonnoksen mukaan



jatkossa tarjota julkiset, yksityiset ja kolmannen sektorin toimijat, kuten järjestöt ja säätiöt. Asiakasmaksut ovat lakiluonnoksen mukaan kaikilla palveluntarjoajilla samat.

Saatavien lausuntojen perusteella lakiluonnokseen tehdään vielä tarpeelliset muutokset ja hallituksen esitys valinnanvapauslaiksi annettaneen eduskunnalle maaliskuussa 2018. Se käsitellään yhdessä sote-järjestämislakiesityksen kanssa.

Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2020, jolloin sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen siirtyy maakunnille. Asiakkaan mahdollisuus valita sosiaali- ja terveyspalvelujaan laajenisi lakiluonnoksen mukaan vaihteittain vuosina 2020 – 2022. Asiakas voi siten nykyistä laajemmin valita julkisen tai yksityisen palveluntuottajan.

- henkilökohtainen budjetti käyttöön 1.1.2020
- asiakasseteli käyttöön viimeistään 1.7.2020
- sote-keskukset aloittavat toimintansa 1.1.2021
- suun hoidon yksiköt aloittavat toimintansa 1.1.2022
- asiakasseteli käyttöön tietyissä erikoissairaanhoidon koskeissa palveluissa viimeistään 1.1.2022

Lakiluonnokseen on tehty eduskunnan perustuslakivaliokunnan keväällä edellyttämät muutokset kuten myös hallituksen reformiministerityöryhmän linjaukset ja täsmennykset. Näitä muutoksia ovat muun muassa:

- maakunnan ei ole pakko yhtiöittää omia sote-keskuksia ja suun hoidon yksiköjä
- maakunnan liikelaitoksella tulee olla oma sote-keskus ja suunhoidon yksikkö ja ne voivat olla samassa liikelaitoksessa muiden palvelujen kanssa tai niitä varten voi olla erillisiä liikelaitoksia
- valinnanvapausjärjestelmän voimaantulo on vaiheistettu
- sote-keskuksen palveluvalikoimaa on muutettu muun muassa siten, että sosiaalipalveluja saa vain liikelaitoksesta (liikelaitoksen sosiaalipalveluja jalkautetaan sote-keskuksien tueksi)
- asiakassetelin voi antaa vain maakunnan liikelaitos
- asiakassetelisäätelyä on tarkennettu

Perusturvan toimiala on valmistellut lausunnon hallituksen luonnoksesta asiakkaan valinnanvapauslaiksi. Nyt lausuttavana olevaa valinnanvapausmallia on aiempaan esitykseen verrattuna selkeytetty ja täsmennetty. Toimeenpanon aikataulua on vaiheistettu. Tällä on pyritty turvaamaan riittävä aika mittavien muutosten toteuttamiseksi.

Asiakkaiden valinnanvapaus ja vaikutusmahdollisuudet omiin palveluihinsa lisääntyvät, mutta eivät täysin tarkoituksenmukaisella tavalla, sillä lakiluonnokseen tehdyistä muutoksista huolimatta kokonaisuus vaikuttaa edelleen monimutkaiselta nimenomaan käytännön toteuttamisen näkökulmasta.

Lain myötä asiakas voi valita haluamansa julkisen tai yksityisen sote-keskuksen ja suunhoidon yksikön. Lisäksi asiakas voi valita maakunnan liikelaitoksen koko maasta ja sen palveluyksikön. Maakunnan liikelaitos voi myöntää asiakkaalle



asiakassetelin tai henkilökohtaisen budjetin. Asiakas voi valita myös palveluja antavan ammattihenkilön tai ammattihenkilöiden moniammatillisen ryhmän. Maakunta hyväksyy alueellaan toimivat yksityiset sote-keskukset, yksityiset suunhoidon yksiköt ja asiakassetelipalvelujen tuottajat.

Lakiluonnoksen vaikutusten arviointi on ollut haasteellista, sillä samanlaista muutosta ei ole tehty missään aiemmin eikä kokemustietoa ole käytettävissä. Lain toimeenpanon haasteita tulevat olemaan uudenlaisen monituottajamallin kokonaisuuden hallinta ja johtaminen kustannustehokkaasti sekä asiakkaiden palvelujen yhteensovittaminen. Lain tavoitteiden toteutumisen ennustaminen on vaikeata. Se on selvää, että muutosvaiheeseen tarvitaan vahvaa muutostukea niin henkilöstölle, johdolle kuin asiakkaillekin.

Yhdenvertaisuuden näkökulmasta tosiasia on, että valinnanvapaus lisääntyy siellä, missä on tosiasiallisia valinnanmahdollisuuksia. Lain toivotaankin luovan maakuntiin uusia innovaatioita, uusia yrityksiä ja työpaikkoja. Meneillään olevista kansallisista valinnanvapauspiloteista odotetaan kokemuksia.

Valmistelijoiden esitys:

Perusturvalautakunta antaa liitteen mukaisen lausunnon hallituksen esitysluonnoksesta laiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa ja esittää sen edelleen kaupunginhallitukselle lausuttavaksi.

Ehdotus

Esittelijä: Johanna Lohtander

Perusturvalautakunta antaa liitteen mukaisen lausunnon hallituksen esitysluonnoksesta laiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa ja esittää sen edelleen kaupunginhallitukselle lausuttavaksi.

Päätös

Perusturvalautakunta hyväksyi palvelualuepäällikön esityksen.

Kaupungin johtoryhmä, 28.11.2017, § 321

Valmistelijat / lisätiedot:
Tarja Holländer-Tyni

Liitteet

- 1 Perusturva sotelausunto 22.11.2017
- 2 Kuntaliiton lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laiksi asiakkaan valinnanvapaudesta

Ehdotus

Johtoryhmä tutustuu perusturvalautakunnan ja Kuntaliiton lausuntoihin ja tekee tarvittaessa omat muutosesityksensä kaupunginhallitukselle menevään lausuntoluonnokseen.



Päätös

Todettiin, että Markus Hemmilä vielä selvittää tulisiko lausuntoa täydentää mm. rajoittamislain sisältämien prosenttiosuuksien suhteen ja asiakkaan neuvonnan ja ohjauksen suhteen. Muutoin johtoryhmällä ei ollut huomauttamista.

Kaupunginhallitus, 04.12.2017, § 601

Valmistelijat / lisätiedot:
Tarja Holländer-Tyni

Liitteet

1 Perusturva sotelausunto 22.11.2017

Ehdotus

Esittelijä: Esko Lotvonen

Kaupunginhallitus päättää antaa perusturvalautakunnan esittämän liitteen mukaisen lausunnon hallituksen esitysluonnoksesta laiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa ja esittää sen edelleen kaupunginvaltuuston lausuttavaksi.

Päätös

Kaupunginhallitus kuuli asiassa kehittämisspäällikkö Tuulikki Louet-Lehtoniemeä.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti kaupunginjohtajan esityksen mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto, 11.12.2017, § 160

Valmistelijat / lisätiedot:
Tarja Holländer-Tyni

Liitteet

1 Perusturva sotelausunto 22.11.2017

Ehdotus

Kaupunginhallitus 4.12.2017 § 601 esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto lausuu perusturvalautakunnan esittämän, liitteen mukaisen lausunnon hallituksen esitysluonnoksesta laiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Päätös

Ryhmäpuheenvuoron käyttivät

- Hilpi Ahola (Kesk.)



- Marjo Rundgren (SDP)
- Kalervo Björkbacka (PS).

Hilpi Ahola esitti Marjo Rundgrenin, Kalervo Björkbackan, Kai Väistön ja Jarmo Juntusen kannattamana, että kohtaan 10 A lisätään teksti: "Rovaniemi suhtautuu asiakassetelien kohdentamiseen erikoissairaanhoidon huolestuneena. Kannamme huolta, että laajamittainen asiakasseteli saattaa vaarantaa lääkärin ja hoitajien saatavuuden ja vaikuttaa näin maakunnan järjestämän erikoissairaanhoidon laatuun.

Vaarana on, että hallituksen esitys johtaa kahteen rinnakkaiseen järjestelmään. Rovaniemi katsoo, että erikoissairaanhoidon voidaan jatkossakin tilata erityisin perustein yksityiseltä palveluntuottajalta suorahankintana.

Rovaniemi pitää tärkeänä, että kustannussäästöjä haetaan tarjoamalla erikoissairaanhoidon myös sote-keskuksissa, jolloin integraatio toteutuu uudistuksessa haetulla tavalla. "

Kaupunginvaltuusto päätti yksimielisesti Aholan esityksen mukaisesti.

Marjo Rundgren esitti Kalervo Björkbackan ja Kai Väistön kannattamana, että lausuntoon tehdään seuraava lisäys: "Lapin naapurimaissa (Norja, Ruotsi) on jo runsaasti kokemusta rajat ylittävästä sote-yhteistyöstä, johon EU:n potilasdirektiivi myös edellyttää subjektiivisen eu-kansalaisen oikeuden."

Kaupunginvaltuusto päätti yksimielisesti Rundgrenin esityksen mukaisesti.

Muilta osin kaupunginvaltuusto päätti yksimielisesti kaupunginhallituksen esityksen mukaisesti.

Seija Hiltunen saapui tämän asian käsittelyn aikana klo 20.14.

Kaupunginhallitus, 23.04.2018, § 182

Valmistelija / lisätiedot:

Tarja Holländer-Tyni, Kaisa Laitinen, Paula Reponen, Tuulikki Louet-Lehtoniemi
tarja.hollander-tyni@rovaniemi.fi, kaisa.laitinen@rovaniemi.fi,
paula.reponen@rovaniemi.fi, tuulikki.louet-lehtoniemi@rovaniemi.fi
hallintopäällikkö, kaupunginsihteeri, hallintoylilääkäri, kehittämisspäällikkö

Liitteet

- 1 Valinnanvapauden_yleisesittelydiat_8.3.2018
- 2 Rovaniemen_kaupungin_asiantuntijalausunto_13.4.2018
- 3 Pykälämuutokset lausuntokierroksen jälkeen taulukko 8.3.2018
- 4 Lausuntopyyntö Hallintovaliokunta keskiviikko 18.04.2018 klo 11_15 _ HE 16_2018 vp _ Asiantuntijapyyntö

Eduskunnan hallintovaliokunta pyytää kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (He 16/2018).



Määräaika on hallintovaliokunnan kokous 18.4.2018 klo 11.15 ja kirjallinen lausunto on pyydetty toimittamaan kokousta edeltävänä arkipäivänä klo 14.00 mennessä. Uusi määräaika on 26.4.2018 mennessä.

Lakilausunnon materiaali on kokonaisuudessaan saatavilla [http://
alueuudistus.fi/lakiesitys-3-2018](http://alueuudistus.fi/lakiesitys-3-2018)

Perusturvan toimiala on valmistellut lausunnon. Lausuntopyyntöön aikataulun sekä kaupunginhallituksen ja perusturvalautakunnan aikataulujen vuoksi lausuntopyyntö on kaupunginhallituksen käsittelyssä 23.4.2018 ja perusturvalautakunnan käsittelyssä 25.4.2018.

Valmistelijoiden esitys:

Kaupunginhallitus hyväksyy valmistellun lausunnon ja antaa sen lausuntonaan eduskunnan hallintovaliokunnalle.

Ehdotus

Esittelijä: Esko Lotvonen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus hyväksyy valmistellun lausunnon ja antaa sen lausuntonaan eduskunnan hallintovaliokunnalle.

Päätös

Kaupunginhallitus kuuli asiassa toimialajohtaja Markus Hemmilää ja hallintoylilääkäri Paula Reposta.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti kaupunginjohtajan esityksen mukaisesti.

Tiedoksi

Eduskunnan hallintovaliokunta 26.4.2018 mennessä HaV@eduskunta.fi
Perusturvalautakunta

Rovaniemi
24.04.2018

Marja Marjetta
hallintosihteeri



Muutoksenhakukielto

§182

Muutoksenhakukielto

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee kuntalain 136 §:n mukaan valmistelua tai täytäntöönpanoa; työ- ja virkaehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista; tai työnjohto- ja valvontaoikeuden käyttämistä.